

Ein Maavirin al HaMitzvot

Tienes un solo día fuera de la prisión.

¿Cuándo debes tomarlo? ¿Qué debes hacer?

Pesajim 64b

Imagina a un judío que está prisionero en un país hostil, pero a quien las autoridades le otorgan **un día al año** fuera de la prisión para expresar su identidad judía. ¿Qué día debe elegir? ¿Y qué debe hacer en ese día?

Al analizar las respuestas a estas preguntas nos encontraremos con principios básicos de la ley de la Torá –*halajá*– relativos al momento en que se cumplen las mitzvot (las instrucciones de la Torá) y la elección entre ellas.

Este shiur de *Guemará* de Ner leElef se refiere a **tomar decisiones** – no decidir entre el bien y el mal, algo con lo que tal vez estamos más familiarizados, sino más bien elecciones entre el bien y el bien – entre dos mitzvot.

Nuestro viaje comienza en el Siglo XX en la Rusia comunista, se remonta hasta el Siglo XVI en Egipto, luego regresa otra vez dos siglos hacia adelante y finalmente llega una vez más a tiempos más modernos en la Lituania del siglo XIX.

Algunas de las preguntas claves que intentará responder esta clase son:

PREGUNTAS CLAVES

- Si a un judío le permiten salir un único día de la cárcel, ¿qué día debe elegir?
- ¿Cuáles son los principios halájicos subyacentes a la respuesta a esta pregunta?
- ¿Cuál es el enfoque filosófico que sostiene la directiva de la Torá respecto a elegir entre un buen acto y otro?
- ¿Cuáles son algunas aplicaciones comunes de los principios de la Torá respecto a la elección entre diversas mitzvot?

ESQUEMA DE LA CLASE:

Introducción.

Sección I. El Caso del Prisionero Judío (Rab David b. Zimra, Egipto, 1479-1573)

Sección II. Un Debate a Través de las Generaciones (Rab Zvi Ashkenazi, Alemania, 1658-1718)

Sección III. El Caso de los Soldados (Rab Abraham Danzig, Lituania, 1747-1820)

Sección IV. Entender la Discusión

Sección V. Aplicaciones Comunes de “Ein Maavirin al HaMitzvot”

Epílogo: Relacionarse con las Mitzvot; Relacionarse con D’os.

Nota: Este shiur no tiene la intención de ser una fuente de regulaciones *halájicas* (legales) prácticas. En temas de *halajá* (detalles prácticos de la ley judía), por favor consultar con un *posek* (rabino) calificado.

Así se ve la página de Pesajim 64b en las ediciones clásicas del Talmud.

מסורת הש"ס

6) מילתא לא פסדיה... 7) מילתא לא פסדיה... 8) מילתא לא פסדיה... 9) מילתא לא פסדיה... 10) מילתא לא פסדיה...

תורה אור השלם

1. והקטירו הבדן... 2. והקטירו הבדן... 3. ברכ עם חדרות מלך... 4. אך כבוד שור או... 5. ושחט אתו על דרך... 6. ושחט אתו על דרך... 7. ושחט אתו על דרך...

מובך רש"י

שאיך עושה נעלמת... 2. על כל אדם בישראל... 3. לומר בשיחה נעלמת... 4. מלכות וכו'... 5. לפי דעת רבינו יוחנן... 6. ואם תכיר... 7. מלתא פסיק... 8. מלתא פסיק... 9. מלתא פסיק... 10. מלתא פסיק...

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

סדר:

שחל להיום כשכח... ואינו יכול לתקן... וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר... צנור: פסחים. קערה: וישבה לה בבר...

שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חברו... ויד חברו על כתפו ותרולה ונפשיט... והקטירין על גבי המזבח... וישבה לה בהר הבית שניה בחיל והשלישית במקומה עומדת חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן: גמ' א"ר צחק... אלא בג' כחות של שלשים שלשים בני אדם מ"ט קהל ועדה וישראל מספקא לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה הלכך בעינן שלש כחות של שלשים שלשים בני אדם נגעלין סגן. מלאיין ומעשה נסים: סמכין אניסא. וכל זמן שאין נגעלין מלאיין מניחין אותם ליעבד ולא חיישינן למה עילוי כולהו ואין ספק שלש סיבות: סס ועלוס ב'. במסכת עריות מן ארבעה דברים העויד עקביא בן מהללאל כו' וקמני התם הוא היה אומר אין מסקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת אמרו לו מעשה בזכרונות שפה שהיתה כיושלים והסקוה שמעיה ואבטליון אמר להם דוגמא הסקוה דומין לה היא אומן שהסקוה וידיהו אמר רבי יהודה סס ועלוס עקביא נעלמת על כל אדם בערבי פסחים שהקהל גדול ורבי אין זה אחר בחכמה וציראלת חטא בעקביא: פסח מעובין. על עס שנמנעין: פסח מעובין. על עס שהעם רב: והקטירו: משמע לבדן שלא יערב חלבים של קרבן זה בחלבים של קרבן אחר: שיהא כולו כאחד. כל האימורין של קרבן: פסחים בעלמא. חוספס כולו ומראה לשלוח והוא נתן פול אי און נכדיה: מאי עטמא. שורה שכולה כסף כסף: אי נישא דילמא. כשהוא מחזיר הריקון ומקבל המלל וימנין דמחזיר ריקון על זה ומקבל מלל של כסף והוא ליה מורידין בקדוה: מוז מעובין לבונה של להס פסחים. שהיו מניחין אותן אלל הלהס על השולח והתקטיו להס מושב שוליים רחב כדי שלא יסמכו על הלהס שאכלס ויפסקו דופנותיו שהיה עשוי דפנות מנין מינה פרוצה משני רוחותיה: מקבלה ואילך כו'. דמביב ושחט את בן הבקר והקטירו בני האון וגו' ואמר מר במסכת מגילה (דף יא.) והקטירו זו קבלת הדם למד על הקבלה שטעונה כהונה: שמעס מינה הולכה שלא כרגל. כי הא הויה הולכה ופולגתא היא בשעלי

ותולה אותו בנידי ארכונותיו כצורעו: פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר...

שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חברו... ויד חברו על כתפו ותרולה ונפשיט... והקטירין על גבי המזבח... וישבה לה בהר הבית שניה בחיל והשלישית במקומה עומדת חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן: גמ' א"ר צחק... אלא בג' כחות של שלשים שלשים בני אדם מ"ט קהל ועדה וישראל מספקא לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה הלכך בעינן שלש כחות של שלשים שלשים בני אדם נגעלין סגן. מלאיין ומעשה נסים: סמכין אניסא. וכל זמן שאין נגעלין מלאיין מניחין אותם ליעבד ולא חיישינן למה עילוי כולהו ואין ספק שלש סיבות: סס ועלוס ב'. במסכת עריות מן ארבעה דברים העויד עקביא בן מהללאל כו' וקמני התם הוא היה אומר אין מסקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת אמרו לו מעשה בזכרונות שפה שהיתה כיושלים והסקוה שמעיה ואבטליון אמר להם דוגמא הסקוה דומין לה היא אומן שהסקוה וידיהו אמר רבי יהודה סס ועלוס עקביא נעלמת על כל אדם בערבי פסחים שהקהל גדול ורבי אין זה אחר בחכמה וציראלת חטא בעקביא: פסח מעובין. על עס שנמנעין: פסח מעובין. על עס שהעם רב: והקטירו: משמע לבדן שלא יערב חלבים של קרבן זה בחלבים של קרבן אחר: שיהא כולו כאחד. כל האימורין של קרבן: פסחים בעלמא. חוספס כולו ומראה לשלוח והוא נתן פול אי און נכדיה: מאי עטמא. שורה שכולה כסף כסף: אי נישא דילמא. כשהוא מחזיר הריקון ומקבל המלל וימנין דמחזיר ריקון על זה ומקבל מלל של כסף והוא ליה מורידין בקדוה: מוז מעובין לבונה של להס פסחים. שהיו מניחין אותן אלל הלהס על השולח והתקטיו להס מושב שוליים רחב כדי שלא יסמכו על הלהס שאכלס ויפסקו דופנותיו שהיה עשוי דפנות מנין מינה פרוצה משני רוחותיה: מקבלה ואילך כו'. דמביב ושחט את בן הבקר והקטירו בני האון וגו' ואמר מר במסכת מגילה (דף יא.) והקטירו זו קבלת הדם למד על הקבלה שטעונה כהונה: שמעס מינה הולכה שלא כרגל. כי הא הויה הולכה ופולגתא היא בשעלי

ותולה אותו בנידי ארכונותיו כצורעו: פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר... פסחים. קערה: וישבה לה בבר...

שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חברו... ויד חברו על כתפו ותרולה ונפשיט... והקטירין על גבי המזבח... וישבה לה בהר הבית שניה בחיל והשלישית במקומה עומדת חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן: גמ' א"ר צחק... אלא בג' כחות של שלשים שלשים בני אדם מ"ט קהל ועדה וישראל מספקא לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה הלכך בעינן שלש כחות של שלשים שלשים בני אדם נגעלין סגן. מלאיין ומעשה נסים: סמכין אניסא. וכל זמן שאין נגעלין מלאיין מניחין אותם ליעבד ולא חיישינן למה עילוי כולהו ואין ספק שלש סיבות: סס ועלוס ב'. במסכת עריות מן ארבעה דברים העויד עקביא בן מהללאל כו' וקמני התם הוא היה אומר אין מסקין לא את הגיורת ולא את המשוחררת אמרו לו מעשה בזכרונות שפה שהיתה כיושלים והסקוה שמעיה ואבטליון אמר להם דוגמא הסקוה דומין לה היא אומן שהסקוה וידיהו אמר רבי יהודה סס ועלוס עקביא נעלמת על כל אדם בערבי פסחים שהקהל גדול ורבי אין זה אחר בחכמה וציראלת חטא בעקביא: פסח מעובין. על עס שנמנעין: פסח מעובין. על עס שהעם רב: והקטירו: משמע לבדן שלא יערב חלבים של קרבן זה בחלבים של קרבן אחר: שיהא כולו כאחד. כל האימורין של קרבן: פסחים בעלמא. חוספס כולו ומראה לשלוח והוא נתן פול אי און נכדיה: מאי עטמא. שורה שכולה כסף כסף: אי נישא דילמא. כשהוא מחזיר הריקון ומקבל המלל וימנין דמחזיר ריקון על זה ומקבל מלל של כסף והוא ליה מורידין בקדוה: מוז מעובין לבונה של להס פסחים. שהיו מניחין אותן אלל הלהס על השולח והתקטיו להס מושב שוליים רחב כדי שלא יסמכו על הלהס שאכלס ויפסקו דופנותיו שהיה עשוי דפנות מנין מינה פרוצה משני רוחותיה: מקבלה ואילך כו'. דמביב ושחט את בן הבקר והקטירו בני האון וגו' ואמר מר במסכת מגילה (דף יא.) והקטירו זו קבלת הדם למד על הקבלה שטעונה כהונה: שמעס מינה הולכה שלא כרגל. כי הא הויה הולכה ופולגתא היא בשעלי

עין משפט ונר מצוה

פסח א"ר חסדא... 2. פסח א"ר חסדא... 3. פסח א"ר חסדא... 4. פסח א"ר חסדא... 5. פסח א"ר חסדא...

רבינו חננאל

אמר רבי יוחנן... 2. אמר רבי יוחנן... 3. אמר רבי יוחנן... 4. אמר רבי יוחנן... 5. אמר רבי יוחנן... 6. אמר רבי יוחנן... 7. אמר רבי יוחנן... 8. אמר רבי יוחנן... 9. אמר רבי יוחנן... 10. אמר רבי יוחנן...

פרק קמא דבבב (דף ד.) ארבע עבודות נאמרו בדס שחטוה וקבלה והולכה וזריקה קבלה והולכה ונפקי בשיליה פרק קמא דחגיגה ומאי אשמעינן מתניתין דליכפל למיניה סדר הולכתן היאך אי לאו הא אתא לאשמעינן: כרב עם דדרס מלך. שהיו כולן עוסקין בעבודתה: אכל איסא. מחזיר את הריקון כרישא לא דמי משיט ליה האי מיד צעי לקבלי דאין מעבידין על המלוה מאחר שנאל לידו: מאן סגא פסח צוריקא. ונרחוק ולא כשפסיה בנחת מקריבין ליה לכולל המוצה לדיכא למאן דלא עביד (דף קהא.) פסח בשפסיה ורבי שפעלל הוא דמפק ליה מוזה וזמין ישפן דבבס (ב) במסכת וזככס (ט) בפרק בית שמש' אין לך קרבן שליך ממה שצנבאל אלל חטאת כלכל אלל כל שאר קרבנות מתן על דס ידי זריקה כל הכלי: דמו לא נאמר. ככורו כמין וממדי (ט) אך כבוד שור וגוי: אלל דמס. אלמא אחריתו מני משתמע' למד על הפסח ומעשר בהמה שלא מנינו להם מתן דמיס בחורה אלל כלן וכמין מזוןק ולא כמין משקן: ועולה

פסח א"ר חסדא... 2. פסח א"ר חסדא... 3. פסח א"ר חסדא... 4. פסח א"ר חסדא... 5. פסח א"ר חסדא... 6. פסח א"ר חסדא... 7. פסח א"ר חסדא... 8. פסח א"ר חסדא... 9. פסח א"ר חסדא... 10. פסח א"ר חסדא...

INTRODUCCIÓN Te dan un día para salir de la prisión. ¿Cuándo debes tomarlo?

Imagina el siguiente escenario:

*En la Rusia Comunista de 1970, Alexei Shimonovich, un maestro de judaísmo y “refusenik” (a quien le negaron permiso para emigrar a Israel) durante quince años, fue perseguido por la KGB, juzgado y sentenciado a treinta años de prisión en una cárcel de alta seguridad soviética. Su arresto y encarcelación despertaron una ola de protestas por parte de los activistas del movimiento en favor a la liberación de los judíos soviéticos. Debido a la presión ejercida sobre el gobierno soviético por parte de diplomáticos de alto nivel, le hicieron a Shimonovich una oferta sumamente extraña. Le permitirían **cada año un día fuera de la prisión, él podía elegir el día que deseara.***

Shimonovich, un devoto judío religioso, logró enviar un mensaje pidiendo que alguien se pusiera en contacto con una de las más elevadas autoridades halájicas para que le dijera qué día del año debía elegir.

Que D’os no lo permita, pero si estuvieses en su misma trágica posición, ¿qué día elegirías y por qué?

Aquí ofrecemos una lista de posibilidades:

- Iom Kipur – el día más sagrado del año.
- Purim – el día en el cual los judíos de todo el mundo celebran la clara victoria sobre Hamán y que se desbaratara su plan para aniquilar al pueblo judío.
- Rosh Hashaná – el día en el cual se toca el shofar.
- Pesaj – la festividad que conmemora el éxodo de los judíos de la esclavitud y de la opresión egipcia.
- Simjat Torá – la alegre festividad en la cual se termina de leer la Torá y se la comienza a leer nuevamente, un día especialmente valorado por los judíos soviéticos.
- Shabat – la conmemoración semanal del hecho de que D’os descansara después de crear el mundo.

¿Dónde se puede encontrar la respuesta a esta pregunta?

SECCIÓN I El Caso del Prisionero Judío

Esta pregunta se presentó hace unos quinientos años y fue enviada al Rab David ben Zimra (1479-1573), una de las mayores autoridades halájicas del momento. El Radbaz, tal como es comúnmente conocido (“Radbaz” es un acróstico de su nombre), fue el Jefe Rabínico de la comunidad judía de Egipto y posteriormente uno de los sabios de la ciudad Tzefat, donde pasó los últimos veinte años de su vida.

De esta manera fue formulada la pregunta:

1. Shut Radbaz 4:13

Pregunta: Reubén estaba prisionero y no podía salir a rezar con [minián (quórum) de] diez ni a cumplir otras mitzvot. Él le suplicó al ministro o al gobernador pero no le otorgaron permiso más que para salir un día al año; el día que Reubén eligiera. Que el maestro nos enseñe: ¿qué día de todos los días del año debe elegir Reubén para ir al Bet HaKneset (la sinagoga)?

שאלה: ראובן היה חבויש בבית
האסורים ולא היה יכול לצאת
להתפלל בעשרה ולעשות המצות.
והתחנן לפני השׂר או ההגמון ולא
אבה שמוע להניחו, וזלתי יום אחד
בשנה איזה יום שיהפּוין. יורה
המורה איזה יום מכל ימות השנה
יבחר ראובן הנזכר ללכת לבית
הקנסת?

2. Ibíd.

Respuesta: He visto que uno de los hombres sabios de nuestra generación responde a esta pregunta. Él se sumerge en aguas profundas y regresa con un fragmento de cerámica y construye su edificio sobre bases poco firmes. Primero dice que Iom Kipur es el mejor [día para elegir]. Luego cambia por Purim, porque se lee la Meguilá y se hace público el milagro, lo cual requiere [un quórum de] diez. No es correcto confiar en sus palabras.

תשובה: הנה ראיתי אחד
מיחכמי דורנו בתשובה דבר זה
צלל במים אדירים והעלה חרס
בידו ועל יסוד רעוע בנה יסודו.
בתחלה כתב דעדיף יום
הכפורים ואחר כך החליפו
ביום הפורים משום מקרא
מגילה ופרסומי נסא דבעינן
עשרה, ואין ראוי לסמוך על
דבריו.

3. Ibíd.

Sin embargo, la regulación sobre la cual debemos apoyarnos se basa en el principio de “*Ein maavirin al hamitzvot* – No se debe dejar pasar la oportunidad de cumplir mitzvot”. No hay ninguna oposición a este principio; por lo tanto la primera mitzvá que se presente y que él pueda cumplir mientras se encuentra prisionero tiene precedencia. No prestamos atención al hecho de que la primera mitzvá que se presente sea una “simple” o “importante”, porque no podemos saber

אבל מה שראוי לסמוך עליו
הוא דאנן קיימא לו דאין
מעבירין על המצות ואין
חולק בזה כלל הלכה המצוה
הראשונה שתבא לידו שאי
אפשר לעשותה והוא חבויש
בבית האסורים קודמת ואין
משגיחין אם המצוה שפוגעה
בו תחלה היא קלה או חמורה
שאי אתה יודע מתן שכרן של

cuál es la recompensa por las mitzvot. Para mí esto es algo absolutamente obvio.

David hijo de Shlomo ibn Avi Zimra

מִצְוֹת וְזֶה פְּשׁוּט מְאֹד אֲצִלִּי.
דָּוִד בֶּן שְׁלֹמֹה וְאָבִי זִמְרָא:

4. Moed Katán 9a-9b

Él (el hijo de Rabi Shimon bar Iojai) los encontró señalando una contradicción entre dos versículos bíblicos. Un versículo (Mishlei/Proverbios 4:26) dice: “Endereza la senda de tus pies y sean firmes todos tus caminos”. Sin embargo, en otro versículo está escrito (Ibíd. 5:6): “No vayas a calcular el camino seguro de la vida”. Ellos resolvieron la contradicción: Uno se refiere a una mitzvá que puede ser cumplida por otra persona, y el otro se refiere a una mitzvá que no puede ser cumplida por otra persona.

אֲזַל אֲשַׁחֲכִינְהוּ דְקָא רְמוּ קְרָאִי
אַהֲדָדִי: כְּתִיב (מִשְׁלֵי ד:כּו)
”פְּלִס מְעַגְל רְגְלָךְ וְכָל דְרָכֶיךָ
יִכּוֹנוּ”, וְכִתִּיב (מִשְׁלֵי ה:ו) ”אַרְחַ
חַיִּים פֶּן תִּפְלִס”. לֹא קָשִׁיא:
כֵּאֵן בְּמִצְוָה שְׂאֵפְשֵׁר לְעִשׂוּתָהּ
עַל יְדֵי אַחֲרִים, (עֲמוּד ב') כֵּאֵן
בְּמִצְוָה שְׂאֵי אֵפְשֵׁר לְעִשׂוּתָהּ
עַל יְדֵי אַחֲרִים.

5. Comentario de Rashi sobre Moed Katán 9a y 9b

“Endereza la senda de tus pies” – Es decir, mide las mitzvot, discierne cuál es mayor y la cumple.

Sin embargo está escrito: “No vayas a calcular el camino seguro de la vida” – Esto implica que debes cumplir cada mitzvá que se te presente, ya sea grande o pequeña, y no debes dejar pasar [la oportunidad de cumplir] una mitzvá pequeña para cumplir con una mitzvá de mayor importancia.

Una mitzvá que puede ser llevada a cabo por otros – Debes “enderezar la senda de tus pies” y cumplir con la mitzvá de mayor importancia, y tus amigos cumplirán con la mitzvá más pequeña.

Una mitzvá que no puede ser cumplida por otros – No debes evaluar [el caso]. Por el contrario, ya sea una mitzvá grande o pequeña, debes cumplirla.

פִּלְס מְעַגְל רְגֵלְךָ - כְּלוּמַר שְׂקוּל
מִצְוֹת וְעֵינֵי בְּהוּ, אִיזוּ מִצְוָה
גְּדוּלָה, וְעִשָּׂה הַגְּדוּלָה:

וְכִתִּיב אֲרַח חַיִּים פֶּן תִּפְלִס -
דְּמִשְׁמַע כָּל מִצְוָה שֶׁתִּבְאֵ לְיָדְךָ
עֲשֵׂה אוֹתָהּ, בֵּין גְּדוּלָה בֵּין
קְטַנָּה, וְאַל תַּנִּיחַ קְטַנָּה מִפְּנֵי
הַגְּדוּלָה:

מִצְוָה שְׂאֵפְשֵׁר לְעִשׂוּתָהּ עַל יְדֵי
אַחֲרִים - תִּפְלִס, פִּלְס מְעַגְל
רְגְלָךְ, שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶתָּה הַגְּדוּלָה,
וְחִבְרִיךָ יַעֲשׂוּ קְטַנָּה:

וּבְמִצְוָה שְׂאֵי אֵפְשֵׁר לְעִשׂוּתָהּ
עַל יְדֵי אַחֲרִים - אַל תִּפְלִס,
אַלֵּא מִצְוָה שֶׁתִּבְאֵ לְיָדְךָ, בֵּין
גְּדוּלָה בֵּין קְטַנָּה עֲשֵׂה:

6. Ioma 33a

Reish Lakish dice: “No debemos dejar pasar [la oportunidad de cumplir] mitzvot”.

אָמַר רִישׁ לָקִישׁ: אִין מְעַבְרִין
עַל הַמִּצְוֹת.

7. Mejilta Parashá Bo, Parashá 9

“Debes cuidar las matzot (y evitar que leuden)” (Shemot/Éxodo 12:17). Rabi Ioshiá dijo: “No leas (sólo) esta palabra hebrea con las vocales que está escrita (*matzot* – refiriéndose al pan no leudado) sino que debes leerla como *mitzvot*, significando que “Debes cuidar las *mitzvot*”. Así como no debes permitir que leude la matzá (dejando que leude la masa), tampoco debes dejar que “leuden” las mitzvot (demorando en cumplirlas). Por el contrario, cada vez que encuentres cualquier mitzvá, debes cumplirla de inmediato.

“וְשָׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת.” ר.
 יֵאֵשְׁרֵה אָמַר אֶל תִּקְרִי בֵּן אֶלְא
 וְשָׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת. כְּדָרָךְ
 שְׂאִין מִחֲמִיצִין אֶת הַמַּצָּה, כִּי
 אִין מִחֲמִיצִין אֶת הַמַּצָּה. אֶלְא,
 אִם בָּא מַצָּה לְיָדְךָ עֲשֵׂה אוֹתָהּ
 מִיָּד.

8. Pirkei Avot 2:1

Debes ser tan cuidadoso con una mitzvá “pequeña” como con una “grande”, porque no sabes cuál es la recompensa por las mitzvot.

וְהוּי זָהִיר בְּמַצְוֵה קְלָה
 כְּבַחֲמוֹרָה, שְׂאִין אַתָּה יוֹדֵעַ
 מִתֵּן שְׂכָרוֹ שֶׁל מַצּוֹת.

9. Rab Biniamin Blech, Entender el Judaísmo: Las Bases del Acto y del Credo, página 7-8

Solamente D’os sabe qué importancia darle a cada acto dentro del esquema cósmico de la realidad. Para nosotros, cada mitzvá debe ser igual simplemente porque todas comparten su fuente en el imperativo Divino. Cada una debe cumplirse porque D’os dijo que lo hagamos. Esto es cierto con respecto al acto más simple y también es cierto con respecto al acto más exigente.

De esta manera comienza a emerger un aspecto sumamente profundo. Si le damos preferencia a una mitzvá antes que a otra por cualquier razón, entonces nosotros mismos nos convertimos en los árbitros del propósito de los mandamientos. Decidir que una mitzvá es menos importante que otra aparentemente no es un crimen, pero cada vez que decidimos que algo es más importante que otra cosa, estamos disminuyendo el valor de aquello que no fue escogido como la máxima prioridad.

Debemos tratar a todas las mitzvot de la misma manera, porque lo contrario es como decir que pensamos que esa ley en particular no es tan importante. Si me gustan las partes éticas de la Torá, pero no me siento obligado por los rituales, entonces obviamente diré que lo que realmente le importa a D’os es el primer aspecto. ¿Pienso que los rituales están repletos de simbolismo, esplendor y belleza, pero las leyes que restringen mis prácticas comerciales son demasiado limitantes? Entonces obviamente D’os sólo espera que lo tome seriamente cuando Me dice que le rece, pero no es tan serio cuando insiste en que no debo aprovecharme de mi prójimo.

La selectividad es la transgresión que nos permite elegir parte de la ley y redefinirla... Este es el punto de la Mishná que el Radbaz utilizó como base para su respuesta al judío que era obligado a “seleccionar” un día para su observancia religiosa. Elige el primer día para que de hecho no estés eligiendo, sino que D’os elige por ti. Elige el primer día, porque si te otorgan la libertad de practicar tu religión cualquier otro día, no debes deferirlo para otro momento y de esta manera declarar que estás “buscando algo mejor”.

10. Devarim (Deuteronomio) 5:16

Honra a tu padre y a tu madre como el Eterno, tu D’os, te ordenó, para que se prolonguen tus días y para que te vaya bien sobre la tierra que el Eterno tu D’os te entrega.

כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ, לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ וְלְמַעַן יֵיטֵב לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ:

11. Ibíd. 22:6-7

Si por azar se halla el nido de un pájaro delante de ti en el camino, en cualquier árbol o sobre la tierra, – polluelos o huevos-, y la madre está echada sobre los polluelos o sobre los huevos, no tomarás a la madre junto con las crías.

(ו) כִּי יִקְרָא קוֹן צִפּוֹר לְפָנֶיךָ בַּדֶּרֶךְ בְּכֹל עֵץ אוֹ עַל הָאָרֶץ אֶפְרָחִים אוֹ בִּיצִים וְהָאִם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרָחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבָּנִים:

Ciertamente alejarás a la madre y entonces tomarás a los hijos para ti, a fin de que te vaya bien y prolongues los días.

(ז) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאִם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לְךָ לְמַעַן יֵיטֵב לְךָ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ.

SECCIÓN II Un Debate a Través de las Generaciones

12. Menajot 49a

Rab Jia hijo de Avin le preguntó a Rab Jisda: Si la comunidad no tiene [suficientes animales para ofrecer tanto] el sacrificio de *tamid* (que se realizaba dos veces al día) y el *musaf* (sacrificio adicional que se llevaba en Shabat o en las festividades) - ¿Cuál tiene precedencia? ¿Cuál es el caso [sobre el cual estaba preguntando Rab Jía]? Si dices que hay [una elección entre] la ofrenda diaria del día y la ofrenda adicional del día, la respuesta es obvia. Claramente la ofrenda

בָּעֵא מִיָּנִיָּה ר' חִיָּיא בַּר אָבִין מִרַב חֲסָדָא: צִבּוֹר שְׂאִין לְהֵם תְּמִידִין וּמוֹסָפִין אִי זָה מִהוֹן קוֹדֵם? הִיכִי דְמִי? אִילִימָא תְּמִידִין דְּיוֹמִיָּה וּמוֹסָפִין דְּיוֹמִיָּה, פְּשִׁיטָא תְּמִידִין עַדִּיפִי דְּהוּוּ לְהוּ תְּדִיר וּמִקְדָּשׁ, אָלָא תְּמִידִין דְּלְמַחֵר וּמוֹסָפִין דְּהֵאִדְנָא, תְּמִידִין עַדִּיפִי שְׁכּוֹן תְּדִיר, אוֹ דְּלְמָא מוֹסָפִין עַדִּיפִי דְּהוּוּ לְהוּ מִקְדָּשׁ?

diaria es preferible porque es tanto frecuente [y las mitzvot frecuentes tienen prioridad sobre las otras] y sagrada [porque se la ofrece en una festividad] – mientras que el sacrificio adicional aunque sigue siendo especialmente sagrado, no es tan frecuente. Más bien la pregunta que formuló fue con respecto a tener que elegir entre la ofrenda diaria del día siguiente (un día normal) y la ofrenda adicional de hoy (de Shabat). ¿Acaso el sacrificio diario tiene prioridad por ser más frecuente, o es preferible [realizar] el sacrificio adicional por ser más sagrado?

13. Rambam, Mishné Torá Hiljot Temidin Umusafin 8:20

Si sólo encuentran dos ovejas –y si las ofrendan hoy para *musaf* no va a haber suficiente para la ofrenda de *tamid* de mañana– ambas opciones son igualmente válidas. Si la ofrecen para el *musaf* del día, es válido y si quieren dejarla para la ofrenda *tamid* del día siguiente, también pueden hacerlo.

לֹא מִצָּאוּ אֶלָּא שְׁנֵי כִבָּשִׁים,
אִם יִקְרִיבוּ אוֹתָן לְמוֹסֵף
הַיּוֹם אִין לָהֶן תְּמִידִין לְמָחָר.
הַרִי הַדָּבָר שֶׁקוּל - אִם
הִקְרִיבוּם לְמוֹסֵף הַיּוֹם
הִקְרִיבוּ, וְאִם רָצוּ לְהַנִּיחָם
לְמָחָר לְתַמִּידִין יִנִּיחוּ:

SECCIÓN III El Caso de los Soldados Judíos

14. Tosafot loma 33a

El principio de Reish Lakish (respecto a que no se debe dejar pasar la oportunidad de cumplir una mitzvâ) sólo tiene aplicación cuando se deben cumplir ambas, e instruye que se le debe dar prioridad a aquella que se presenta en primer lugar. Pero el principio no se aplica cuando la persona puede cumplir solamente con una de las dos. Bajo tales circunstancias se debe cumplir la que sea más frecuente y no la que sea menos frecuente.

דְּלֹא שְׂיִכָּא דְרִישׁ לְקִישׁ אֶלָּא
הִיכָא דְבָעִינָן לְמַעַבְדַּ תְּרִיבִיהוּ
שְׂיִישׁ לְהַקְדִּים הֵהוּא דְפָגַע בֵּיה
בְּרִישָׁא אָבֵל הִיכָא דְלֹא עֲבָדִין
אֶלָּא חַד לֹא גְמָרִין מִיְנֵיהּ
וְנַעֲבִיד לְתַדִּיר לְחֻדְיָהּ וְלֹא
נַעֲבִיד לְשְׂאִינוּ תְּדִיר:

15. Jaiei Adam 68:1

[Casos excepcionales en los cuales no tiene aplicación la regla respecto a no dejar pasar la oportunidad de cumplir una mitzvâ:]

א) דְּלֹא שְׂיִיד דְּלֹא מַעֲבִירִין
אֶלָּא כְּשֶׁרוֹצֶה שְׂתִי מִצְוֹת,
כְּגוֹן שְׂרוֹצֶה לְהַנִּיחַ טְלִית

A. El principio de no dejar pasar [la oportunidad de cumplir] una mitzvá sólo tiene aplicación cuando uno desea cumplir ambas mitzvot, por ejemplo colocarse tanto el talit como el tefilín. En este caso, se debe hacer aquello que se presenta en primer lugar [y luego lo otro]. Pero si no existe la oportunidad de cumplir con ambas cosas, el principio no tiene aplicación. Por el contrario, en ese caso se prefiere la mitzvá más grande. Por ejemplo, cuando la elección es entre tzitzit o tefillin – uno o el otro – se debe elegir el tefilín porque su santidad es mayor y porque es una obligación del cuerpo mismo (mientras que el talit se aplica a la vestimenta)... Incluso si hay una mitzvá de nivel bíblico para cumplir hoy, pero el hecho de cumplirla va a evitar el cumplimiento de otra mitzvá de la Torá, más grave, mañana– la mitzvá del día siguiente tiene prioridad.

וּתְפִלִּין דְּבִאִיזָה שִׁיפְגַע
תְּחִלָּה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת. אֲבָל
אִם אֵין לוֹ פְּנְאֵי לְקַיֵּים
שְׁנֵיהֶם רַק אֶחָד, לֹא שָׂדֶּה בְּזֶה
אֵין מַעֲבִירִין, אֶלָּא אֲדַרְבֵּה
אֲזַלְיֵנו אַחַר הַמְצוּה הַחֲמוּרָה,
כְּגוֹן צִיצִית וּתְפִלִּין, תְּפִלִּין
חֲמוּרָה שְׁהִיא קְדוּשָׁה
בְּיוֹתֵר וְגַם חֹבֶת הַגּוֹף ...
וְאֶפְּלוּ יֵשׁ לְפָנָיו מְצוּה
דְּאוּרֵייתָא לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם, רַק
כְּשִׁיעֵשְׁנָה הַיּוֹם לֹא יוּכַל
לְמַחֵר לַעֲשׂוֹת מְצוּה
דְּאוּרֵייתָא אַחֲרֵת שְׁהִיא
חֲמוּרָה מֵזוֹ, מְצוּה דְּלְמַחֵר
עֲדִית.

16. Jaiei Adam 68:1

Con respecto al tema de los soldados judíos –me parece que si debe hacer su guardia el día previo a Iom Kipur, de manera que no podrá colocarse tefilín ese día (el día previo a Iom Kipur), sin embargo de esa forma podrá ayunar al día siguiente, en Iom Kipur... [entonces] no decimos: “no dejar pasar [la oportunidad de cumplir] una mitzvá”.

וְלָכֵן נִרְאֶה לִי בְּאֲנָשֵׁי חֵיל
יְהוּדִים שֶׁצְרִיךְ לִילָה עַל מְשֻׁמֵּר
שָׁלוּ בְּעָרֵב יוֹם כְּפוּר וְכִיּוֹצֵא בּוֹ
אֶלָּא דָּאָז לֹא יוּכַל לְהִנָּיֵחַ תְּפִלִּין
בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְלַעֲוֹמֵת זֶה יוּכַל
לְמַחֵר בְּיוֹם הַכְּפוּרִים
לְהִתְעַנּוֹת ... לֹא אֲמַרְיֵנוּ אֵין
מַעֲבִירִין עַל הַמְצוּת.

SECCIÓN IV Entender la Discusión

17. Mishná Zevajim 89a

Cualquier [mitzvá] que es más frecuente que otras tiene prioridad. Los sacrificios diarios preceden a los sacrificios *musaf* (adicionales); el *musaf* de Shabat tiene prioridad ante el *musaf* de Rosh Jodesh (el primer día del mes judío); y el *musaf* de Rosh Jodesh tiene prioridad ante el *musaf* de Rosh Hashaná (el primer día del año). Esto se basa en el versículo (Bamidbar/Números 28:23): “Harán estos [otros sacrificios] aparte [implicando ‘después’] de la ofrenda de ascensión diaria”.

כָּל הַתְּדִיר מִחֲבֵרוֹ, קוֹדֵם אֶת
חֲבֵרוֹ. הַתְּמִידִים קוֹדְמִים
לְמוֹסָפִין, מוֹסָפֵי שַׁבַּת קוֹדְמִין
לְמוֹסָפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, מוֹסָפֵי
רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹדְמִין לְמוֹסָפֵי
רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁנַאֲמַר (בַּמִּדְבָּר
כַּח), “מִלְּבַד עֲלֵת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר
לְעֵלֵת הַתְּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה:”

18. Terumat Hadeshen Responsa 35

Pregunta: Quien ve el nacimiento de la luna (cuando vuelve a aparecer en el nuevo mes) durante un día de la semana, pero desea esperar para decir la bendición en *Motzaei Shabat* (la noche del sábado) - ¿es correcto hacerlo?

Respuesta: Me parece que depende si *Motzaei Shabat* comienza sólo unos pocos días después del comienzo del mes, tal como cuando esto tiene lugar el séptimo u octavo día del mes. Bajo tales circunstancias, incluso si en *Motzaei Shabat* está nublado todavía habrá tres, cuatro o cinco días para decir la bendición, hasta llegar al décimo quinto día. Entonces es correcto esperar hasta *Motzaei Shabat*, porque el *Or Zarúa* escribió que decimos la bendición por la renovación de la luna específicamente en *Motzaei Shabat*, cuando estamos de buen ánimo y con nuestras mejores ropas...

שאלה: הרוצה לבנות בחדושה בימי החול, ואומר נמתין לברך על חדושה עד למוצאי שבת יפה הם עושין או לאו?

תשובה: יראה דיש לחלק בדרך, היכא דליל מוצאי שבת הפא בקרוב, אינו לילות הרבה בחודש, כגון ז' או ח' בחודש, שאפילו אם יהא מענן במוצאי שבת, וב' וג' או ד' לילות אחריו, עדיו יש זמן לברך עד סוף ליל ט"ו, כי האי גוונא יפה להמתין עד מוצאי שבת. דכתב אור זרוע: דאין מברכין על הירח אלא במוצאי שבת, כשהן מבושמים ובכלים נאים...

19. Kovetz Torani Merkazi Siván 5744 página 23

Necesitamos entender la razón por la cual está prohibido dejar pasar la oportunidad de cumplir una mitzvá. ¿Cuál es el razonamiento que sustenta esta idea? Hay dos razones posibles: o que se considera una vergüenza para la mitzvá que es dejada de lado para cumplir en cambio otra mitzvá - lo cual constituye avergonzar a la primera mitzvá. O alternativamente podemos sugerir que la razón es que debemos cumplir las mitzvot con entusiasmo la primera vez y en el primer momento en que sea posible.

דהנה הא דאין מעבירין על המצות טעמא בעי מה זאת? ונראה דיש לומר שגני טעמים בזה, או דהוי באי מצוה, דמניח מצוה זו ולוקח עצמו לשגיה הוי באי מצוה הקודמת, או דיש לומר משום דיריזין מקדימין למצות בזמן ובמקום, ולזה אין מעבירין.

SECCIÓN V Aplicaciones Comunes de "Ein Maavirin al HaMitzvot"**A. El Plato del Seder****20. Ramó, Shulján Aruj Oraj Jaim 473:4**

El Plato del Seder debe acomodarse de tal forma que evite pasar por encima de otra mitzvá

ויסדר הקערה לפניו בענין שאינו צריך לעבור על המצות.

[permitiendo que la persona encuentre las mitzvot que debe cumplir físicamente ordenadas en orden cronológico]. Esto es: el karpas (el vegetal que se sumerge en agua salada al comienzo del Seder) debe ser lo que esté más cerca (de la persona que dirige el Seder), y el vinagre (o agua salada) antes que la matzá. Las matzot deben estar más cerca que el maror y que el jaroset, y ellos deben estar antes que la carne y el huevo.

דְּהַיְיָנוּ - הַכָּרְפָּס יְהֵא לְמַעַלָּה מִן הַפֶּל, וְהַחֲמִץ סָמוּךְ לוֹ יוֹתֵר מִן הַמַּצָּה, וְהַמַּצּוֹת מִן הַמָּרוֹר וְהַחֲרוֹסֶת, וְהֵם יְהִיוּ יוֹתֵר קְרוֹבִים אֵלָיו מִן הַבֶּשֶׂר וְהַבֵּיצָה.

El Plato del Seder de acuerdo con el Ramó

Carne y Huevo

Jaroset y Hierbas Amargas

Matzá

Karpas y Agua con Sal

B. La Jalá de Shabat

21. Shulján Aruj y Ramó, Oraj Jaim 274:1

Se recita la bendición sobre dos hogazas (enteras). Esto se hace sosteniendo ambas en la mano y cortando la [hogaza] inferior. Nota [del Ramó]: Esto se refiere específicamente a la noche del Shabat (éste es el enfoque propio del Ramó), pero en el día de Shabat o en la noche de Iom Tov, se corta la jalá superior (Kol Bo y Hagagot Maimoniot, Leyes de Jametz y Matzá, capítulo 8). La razón de esto tiene sus raíces en la Kabalá (la tradición mística judía).

בוֹצֵעַ עַל שְׁתֵּי כִפָּרוֹת (שְׁלֵמוֹת) שְׂאוּחִזוּ שְׁתֵּיהֶן בְּיָדוֹ וּבוֹצֵעַ הַתְּחִתּוֹנָה: הִגָּה וְדוֹקָא בְּלִילֵי שֶׁבֶת (דַּעַת עֲצֵמוֹ) אֲכָל בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת אוֹ בְּלִילֵי יוֹם טוֹב בוֹצֵעַ עַל הָעֲלִיּוֹנָה (כֹּל בּוֹ וְהַגְהוֹת מֵיִמוּנֵי פ"ח מֵהַלְכוֹת חֲמִץ וּמִצָּה) וְהִטְעֵם הוּא עַל דְּרֹךְ הַקְּבָלָה.

22. Mishná Berurá, Oraj Jayim 274:5

El Baj (Rab Yoel Sirkes, autor de Bait Jadash) señala la dificultad con el hecho de cortar la jalá inferior, porque [el hecho de pasar por encima de la jalá superior] viola el principio de no dejar pasar la oportunidad de cumplir una mitzvá, ein maavirin

הַתְּחִתּוֹנָה - הַב"ח תָּמִיד דְּאִין מַעֲבִירִין עַל הַמִּצְוֹת. וְהִט"ז תִּיקוּן זֶה, וְנִהְיָ לְהַנִּיחַ הַתְּחִתּוֹן קְרוֹב אֵלָיו יוֹתֵר מִן הָעֲלִיוֹן, וְנִמְצָא שְׂפוּגֵעַ תְּחִלָּה

al hamitzvot [y en consecuencia él dictamina que siempre se debe bendecir por la jalá superior]. El Taz (Rab David Halevi, autor de Turei Zahav) encuentra una manera de sortear este problema: él acostumbraba a colocar la jalá inferior más cerca de él que la jalá superior, de manera que encontrara primero la jalá inferior y no pasar por encima de la jalá superior. De manera alternativa (la solución del Maguen Abraham), se puede tomar la jalá que estaba arriba en el momento de pronunciar la bendición de Hamotzí, colocarla debajo de la otra jalá y sólo entonces cortarla (de esta manera, nunca “se pasa por arriba” de la jalá superior).

בתחתונה. או לוקחין העליונה
בשעת ברפת המוציא, ומניחין
אותה למטה ובוצעין עליה.

EPÍLOGO Relacionarse con las Mitzvot; Relacionarse con D'os.

- A.** אין עושין מצוות חבילות חבילות. – “Las mitzvot no están atadas”.
- B.** הידור מצוה – “Embellecer las mitzvot”.
- C.** שמחה נש'ל מצוה – “Cumplir las mitzvot con alegría”.
- D.** יעשה בחבורה ולא בפ'ידי – “Las mitzvot deben cumplirse en grupo y no como individuos”.

FUENTES ADICIONALES Inglés

“Which is the Most Important Mitzvah?” (¿Cuál es la mitzvá más importante?)
Parte 1 del Rab Biniamin Blech, Understanding Judaism: The Basics of Deed and Creed, páginas 2-24. Capítulo 1, “Si tienes que elegir sólo una mitzvá”, se refiere a la pregunta presentada por el Radbaz.

“Not Bypassing Mitzvah Opportunities / Zealotry for Mitzvot,” en Mordechai Torczyner’s WebShas online en <http://www.webshas.org/kelal/mitzvah/maavirin.htm>

Aquí hay una lista de cada lugar del Talmud en el cual aparece material relacionado.

Hebreo

“אין מעבירין על המצוות,” אנציקלופדיה תלמודית

“אין מעבירין על המצוות,” מנחת אשר בראשית עמודים קמא-קמב

“בית האסורים,” ודברת במ כרך ד', עמודים 16-18